

ΠΑΛΙΑ ΘΥΜΗΣΗ ΧΥΝΟΠΩΡΙΝΗΣ ΒΡΑΔΙΑΣ

«*Ανακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ
ἡ νεότης σου*».

ΔΑΥ΄Α, ψαλμ. ΡΒ΄.

«*Αν τύχει καὶ θυμηθῶ τὴ Νείδα, — μούπε ὁ φίλος μου ὕστερα ἀπόνα στηλὸ βλέμμα του ἀπάνω στὰ γαλάζια νερά τῆς θάλασσας πὸ σουρώνανε ἀλαφρὰ ἀπὸ τὸ ἀπαλὸ χὰδι τῆς αὔρας καὶ μᾶς νανούριζαν μὲ τὸ μονότονο τραγούδι τους, — πέφτω σὲ γλυκὸ ὄνειροπόλημα. Φέρνω στὸ νοῦ μου μιὰν ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου τόσο ἤρεμη καὶ τόσο φωτεινὴ, πὸ εἶναι στιγμὲς πὸ νοιώθω νὰ γενιέται μέσα μου ἡ ἀμφιβολία ἂν ἔζησα αὐτὴ τὴν ἐποχὴ στὴν πραγματικότητα ἢ μονάχα στὴν ἡδονικὴ ὀπτασία κάποιου πεθαμένου ὄνειρου...*

»*Κι' ὥστόσο, ὅταν θυμηθῶ τὸ ὄλο γλῦκα θελχτικὸ μουτράκι της, τὰ γέλοια της, τὴ φωνούλα της, ὦ! τὴ μελωδικὴ της φωνούλα, τὰ λεπτά κι' ἀδυνατισμένα της δάχτυλα πὸ ὅταν μ' ἀγγίζανε ἔνοιωθα ἓνα παράξενο ἀνατροίχιασμα ἡδονισμοῦ, τότες, ὦ, τότες ναι, πείθουμαι ἀληθινὰ πὸς στάθηκε γιὰ μένα μιὰ ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου. Κάποτες περπατῶ στὸν ἄμμο τῆς ἀκρογιαλιᾶς καὶ προσπαθῶ νὰ ξαναζήσω στὴ σκέψη μου τὴ σβυσμένη της εἰκόνα. Καὶ τότες ἀληθινὰ βασανίζουμαι πὸ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ θαυμάζω ξεχωριστὰ τὰ καστανόξανθα μαλιά της, τὰ λεπτά της φρύδια καὶ τὰ μακριὰ της ματόκλαδι πὸ ὅταν τὰ μισόκλεινε ἔμοιαζε μὲ Παραηλιτικὴ μαντόννα. Τὸ ἀρμονικὸ σύνολο τῆς μορφῆς της, χάνεται μέσα στ' ἀξειδιάλυτα σκοτάδια τῆς θύμησης μου...*

»*Ὅταν τὴνε γνώρισα φόραγε μιὰ γαλάζια ποδιὰ μὲ κόκκινους μικροὺς φιόγκους. Τὰ μάτια της, τὸ καλοχυμένο της κορμί, μοῦ ἀνάψανε ἓνα τέτοιο πόθο, μιὰ τέτοια πλημύρα ἔρωτα ἔνοιωσα μέσα μου νὰ ξεχειλᾷ, πὸ τῆς πῆρα τὸ χέρι, τ' ὄσφιξα δυνατὰ μέσα στὸ δικό μου, πὸ καὶ σήμερα ἀκόμα ἀτορῶ πὸς δὲ τσαλακώθηκε τὸ λεπτὸ καὶ μακρουλὸ ἐκεῖνο χεράκι μέσα στὶς χοντρὲς χεροῦκλες μου...*

»*Κουβεντιάσαμε μαζὶ γιὰ πράματα τόσο κοινὰ μὰ καὶ τόσο θεῖα! Τὰ μάγευε μὲ τὴ φωνή της καὶ τ' ἄστελνε στ' ἄφτιά μου ἀλοιῶς παρ' ὅ,τι πραγματικὰ εἶτανε... Ἔγινε ἡ ταχτικὴ μου συντρόφισσα στοὺς περιπάτους ἀνάμεσα στὰ ψηλὰ πεῦκα πὸ μᾶς κούβανε ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου...*

»*Στοχαζόμουνα τὰ μάτια της γιὰτὶ τὶς παραπάνω φορὲς δὲν τολμοῦσα νὰ τὰ κινάξω. Κ' εἶτανε γιὰ μένα ἡ μεγαλύτερη χαρὰ ν' ἀκούω τὴ φωνή της. Ἔνοιωθα πὸς ὄλα μέσα μου παίρνανε μιὰ πνοὴ*

ἀπὸ τῆ δικῆ τῆς πνοῆ, ἔνοιωθα τὴν ψυχὴ μου νὰ πλαταίνει καὶ νὰ φουσκώνει ἀπὸ συναισθήματα πὺν πρώτη μου φορὰ εἶχα δοκιμάσει. Πλημυροῦσε μέσα μου ἡ χαρὰ καὶ ἡ καλοσύνη, κι' αὐτὸ μπορούσε ὁ κιθένας νὰ τὸ μαντέψει. Ἄγκάλιαζα, φιλοῦσα τὰ μικρὰ παιδάκια πὺν μᾶς τριγυρίζανε, μὲ ἄδολη τρυφερότητα καὶ ἀπὸ μιὰν ἐσώτερη ἀνάγκη στοργῆς πὺν ἔπρεπε νὰ ἐκδηλωθεῖ. Ὅλα μου ξεβγεניζόντουσαν σὲ βαθμὸ ἀπίστευτο.

»Ὅταν εἶμουνα μονάχος, τραγουδοῦσα μεγαλόφωνα καὶ φώναζα ἀπὸ τὸ βράχο πὺν καθόμουν σὰ μυθικὸς ἡμίθεος, τ' ὄνομα τῆς. Νεῖδα! μ' ἀποκρινότανε ὁ ἀντίλαλος ἀπὸ τὴ βιθιὰ λαγκαδιὰ, Νεῖδα! ψελλίζανε τὰ βελόνια τῶν πεύκων στὸ σιγανοψιθύρισμα τους, Νεῖδα! σιγόψελνε τὸ ἐλάτι, Νεῖδα! ξεφωνίζανε τὰ πουλιὰ, Νεῖδα! ξανάλεε τὸ νερὸ πὺν κυλοῦσε μελωδικὰ ἀπὸ βραχάκι σὲ βραχάκι... Φώναζα δυνατὰ τ' ὄνομα τῆς καὶ μὴ μέρα ἔτυχε νὰ μ' ἀκούσει καὶ νᾶρθεῖ κοντὰ μου.

»Μὲ φωνάζεις; μοῦτε καὶ τὰ χεῖλια τῆς σχιστήκανε ἀ τὸ τὸ πιὸ ἐρωτικὸ χαμόγελο.

»Ψιθύρισα ἓνα ἀόριστο κιὲ σιγανὸ: ναί.

*
* *

Ὁ φίλος ξινακύταξε τὰ νερὰ καὶ πέρασε τὸ χέρι ἀπὸ τὸ μέτωπο του προσπαθώντας νὰ σβύσει τὶς βαθιὲς ζαρωματιὲς πὺν τ' αὐλακώνανε. Μιὰ παράξενη κούραση τοῦ ἔπρεπε σὰν ἀγκομαχητὸ κ' ἓνας στεγνὸς βῆχας τὸν ἔκανε νὰ κρατάει τὸ στήθος του.

»Τώρα, εἶν ἀλήθεια, πὺν σφίγγω τὶς γροθιὲς, ξανάρχισε, καὶ ξεσπῶ σὲ βλαστήμιες. Ἀκόμα μπορεῖ νὰ κλωτσήσω καὶ τὸ μικρὸ παιδάκι πὺν θὰ ζητήξει νὰ μοῦ χαμογελάσει... Τότες, τότες εἶταν ἀλοιώτικα. Στάθηκε μιὰ καλὴ ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου.— Εἶδα σὲ λίγο πὺν δὲ μπορούσα νὰ κάνω χωρὶς αὐτήνα. Ἡ ὁμορφιά τῆς, ἡ καλοσύνη τῆς, ποιὸς ξαίρει ποιά μυστικὴ δύναμη πὺν ἔκρουβε, ἐπιδροῦσε στὸ πνέμα μου εὐεργετικὰ καὶ μέσα μου γινότανε, τῶνοιωθα αὐτὸ καλὰ, ἓνα ξανακαινούργιομα τῆς ζωῆς μου, τῆς ψυχῆς μου, τῆς ὑπαρξῆς μου ὅλης.

Καταλαβαίνεις, βέβαια, πὺν ἡ εὐτυχία μου αὐτὴ δὲ βάσταξε καὶ πολὺ... Ξημέρωσε καὶ γιὰ μένα ἓνα γκρίζο καὶ μουντὸ πρωῖνὸ χωρὶς τὸν ἥλιο τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ νοῦ μου.

»Ἐφυγε...

κ' ἐγὼ ἔσκυπα στὴ δουλιὰ μὲ τὰ μοῦτρα, ποθώντας μέσα στὸ σάλιο τῆς ζωῆς νὰ τὴν ξεχάσω.—Τώρα, ὦ τώρα, τὴν ἔχω ὀλότελα ξεχάσει. Κάποτες μονάχα, ὅταν τὸ χυνόπωρο εἶν' ἐξαιρετικὰ γκρί-

ζο και τις ἀφ'έγγαρες νύχτες ἀκούω τὸν ἑλαφρὸ ψιθυρισμὸ τῶν δέντρων σὰ μυρολόϊ, τότες... τότες ναι, τὴ θυμᾶμαι.

»Πέρασε κάμποσος καιρὸς χωρὶς νὰ μπορέσω νὰ ξανοίξω πάλι ἕνα νέον ἥλιο καὶ ν' ἀντικρούσω ἕνα καινούργιο οὐρανὸ. Τὸ παλάτι τῆς χαρᾶς μου εἶχε γκρεμμιστεῖ καὶ στοὺς ἔρειπωμένους τοίχους πού ἀπόμειναν πλανιέται τὸ πουλὶ τῆς συφορᾶς...»

Ἐδὼ ὁ φίλος μου πῆρε βαθιὰ ἀναπνοὴ καὶ βύθισε τὰ μάτια του μέσα στὰ δικά μου προσπαθώντας νὰ μαντέψει τὴν ἐντύπωση πού μοῦ προξενούσανε τὰ λόγια του. Μ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μοῦ τῶσφιξε σπασμωδικὰ, κ' ὕστερα σώπασε ἀκουμπώντας τὸ βλέμμα του στὴ θάλασσα πού μακριὰ στὸ βάθος ἔπαιρνε μιὰ γκρίζα χρωματιὰ ἀπὸ μαβυὰ σύγνεφα.

Σὼπαινε γιὰ κάμποσο κ' ὕστερα ἕνα ραγισμένο γέλοιο τὸν ἀνατάραζε σὰ βῆχας. Εἶπε λίγα λόγια πὼς ἀπὸ κάμποσο καιρὸ τὸν πονοῦσε τὸ στῆθος του μὰ ἔλεε πὼς δὲν εἶτανε τίποτε.—Στὸ στρατὸ, ἔκανε καὶ στὸ στρατὸ, ἤξαιρε κάποιονε πού ἔβηχε-ἔβηχε γιὰ ἕνα χρόνον ὀλάκερο μὰ δὲν πέθανε... Δὲ μποροῦσε νὰ πεθάνει, ἔλεε, ἀπὸ τὸ βῆχα κανέννας. Πολλοὶ τὸ νομίζουνε φθισικὸ, μὰ ψέματα. Ἔνοιωθε πὼς ἄντεχε πολὺ. Ὑστερα δὲ φτύνει αἷμα. Ὁ βῆχας εἶταν ἀπὸ καιρὸ. Πόσο;... Δὲ θυμᾶται ἀκριβῶς... μὰ δὲν πείραζε... θὰ τοῦ περνοῦσε...

Κ' ὕστερα μὲ στραγγισμένη φωνὴ πού ὁ βῆχας, πού ὅσο πήγαινε δυνάμωνε, τὴν ἔκοβε πολλὰς φορὰς, εἶπε:

«Θὰ σοῦ διηγηθῶ, ἀπόψε, μιὰν ἄλλη ἱστορία κάποιου φίλου μου —ἔχω ὄρεξη νὰ διηγιέμαι βλέπεις—...»

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένει τὴ συγκατάθεση μου ξανάρχισε:

«...Ὅταν ἦρθε...—μιὰ πού εἶχε ἀγαπήσει—εἶτανε γλωμῆ, μιὰ κερένια γλωμάδα πού σ' ἔκανε ν' ἀνατριχιάζεις... Ἡ φωνὴ τῆς βραχνῆ, μισοκομμένη... Καμπούριασε, κατσούφιασε, τὰ μάτια τῆς βαθουλώσανε, τὰ μάγουλα τῆς κιτρινίσανε, ξεθωριάσανε σὰν τὰ πέταλα παραριγμένου λουλουδιοῦ. Κι' ὥστόσο μέσα στὰ μάτια τῆς, ὦ! τὰ μάτια τῆς κάποτες λάμπανε καὶ πετούσανε κάτι σπίθες! Αὐτὰ μονάχα σοῦ θυμίζανε τὴν παλιὰ τῆς νιότη, μιὰ νιότη πού ἄλοι ποτὲς δὲ θὰ ξαναρχόταν...»

»Ἀνταμωθήκανε κάποτες καὶ κουβεντιάσανε γιὰ ἕνα σὸρὸ πράματα, ἀκόμα καὶ γιὰ μιὰ μετὰ θάνατο ζωὴ—τὸ παρὸν τοὺς φαινότανε ἔξαντλημένο, τὸ μέλλο στεῖρο—, μ' ὅλο πού ἐκεῖνος κουνούσε ἀργὰ τὸ κεφάλι καὶ κντοῦσε τὶς λευκὰς τρίχες πού ἄρθονες πέφτανε στὸ ζωμένο τῆς μέτωπο. Ἐκείνη ξακολουθοῦσε νὰ μιᾶ μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ μιὰ καινούργια ζωὴ πού θὰ κέρδιζε μετὰ θάνατο...

»Περπατούσανε στὸ δάσος, κ' ἐκεῖνος κυτοῦσε τὸ ἀδυνατισμένο της κορμί πὸν ταλαντευότανε στ' ἀδυνατισμένα της ποδάρια. Κι' ἀναθυμότανε ἓνα λυγερὸ κορμί, δυὸ ζωηρὰ ποδάρια πὸν ἀνεβαίνανε τὶς βουνοκορφές σὰ ζαρκάδια, ἄκουγε τὴ στραγγισμένη της φωνὴ κ' ἔφερνε στὸ νοῦ του μιὰ καθαρὴ καὶ μελωδικὴ φωνή, ἓνα γέλοιο ἤχερό...

»Εἶπανε χυνό...ωρο. Τὰ κιτρινισμένα φύλλα τρίζανε κάτου ἀπὸ τὰ λεπτὰ τακούνια τῆς συντρόφισσας του. Περπατούσανε σιωπηλοὶ μέσα στὸ πυκνὸ δάσος, σ' ἓνα μισοσκοτάδο, ὄλο μυστήριο. Ἐκείνη στηρίχτηκε μιὰ στιγμὴ στὸ μπράτσο του—κ' ἐκεῖνος στὸ ἄγγιγμα της, συνεπαρμένος ἀπὸ τὴν παλιὰ του θύμηση, τὴν ἀγκάλιασε, πέρασε τὸ χέρι του γύρω ἀπὸ τὴ λιγνὴ της μέση καὶ τὴν ἔσφιγγε, τὴν ἔσφιγγε, κ' ὀλοένα τὴν τραβοῦσε πὸν γρήγορα μαζί του σέρονοντας τὴν σκεδὸν ἀπάνω στὰ ξερόφυλλα. Ἐνοιώθε τὴν ἀνάσα της ὀλοένα καὶ πὸν γοργὴ νὰ χτυπᾷ δυνατὰ κάτω ἀπὸ τ' ἀδυνατισμένο της στῆθος, καὶ τὸ στεγνὸ της βῆχα πὸν τότε μπόδιζε νὰ βγεῖ. Μὴ τὴν εἶχε ἀγκαλιασμένη δυνατὰ καὶ τὴν ἔσερνε ὄλο καὶ πὸν γρήγορα, τρελὸς, μεθυσμένος ἀπὸ ἀλλόκοτην ἡδονή, ὅταν μιὰ στιγμὴ, ἔνοιωσε πὸν τὸ χέρι του δὲν ταραζότανε πιά ἀπὸ τοὺς γοργοὺς παλμοὺς καὶ τὸ κορμί της εἶχε γύρει ἀκέριο στὸ μπράτσο του δίχως ζωὴ, δίχως ἀνάσα, κρούο,...νεκρὸ! Κράταγε ἀγκαλιά του μιὰ πεθαμένη...»

Ἐὸ φίλος σταμάτησε, μὲ κύταξε μὲ μάτια βλοσυρὰ καὶ σῶπασε.

Ἐγὼ ψιθύρισα μόλις ἀκουστὰ:

—Νὰ μοιάζει ἄραγε μὲ ὀδυνηρὴ ἔξομολόγηση;

Ἐὸ φίλος μου κύταξε τὰ μαυρισμένα νερὰ τῆς θάλασσας, ἀνοιξε τὸ στόμα του γιὰ νὰ χωρῆσει ὄσο μπορούσε παραπάνω ἀέρα καὶ μὲ τὸ κεφάλι ἀψηλὰ σιγομουρούρισε:

«Τὴν ἔθαψα σ' ἓνα χαντάκι, ρίχνοντας ἀπάνω ἀπὸ τὸ ἀρρωστημένο κορμί της, τὰ κιτρινισμένα φύλλα τῶν δεντρῶν—Πίστεψε πολὺ σὲ μιὰ μετὰ θάνατο ζωὴ! Ἴσως ὀ θάνατος νὰ τὴν ξανακαινουργιώσει μὲ τὴν παλιὰ της νιότη...»